

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemam veljá: Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za en mesec 1 gl. 40 kr.

V administraciji prejemam veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznaila (inzerati) se sprejemajo in veljá tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 54.

V Ljubljani, v ponedeljek 8. marca 1886.

Letnik XIV.

Državni zbor.

Z Dunaja, 6. marca.

Borzni davek.

Vsi tukajšnji listi danes pretresajo včerajšnjo obravnavo o borznem davku ter pripoznavajo, da so stvarno govorili samo Obreza, Oppenheimer in Pattai. Obrezov govor sem Vam poslal, da ga priobčite celega, ker je v marsikterem oziru zanimiv in pojasnjuje razmere na borzi. Baron Oppenheimer je žid in, če se ne motim, lastnik znamenite bankine hiše, vendar je pa tudi on govoril za borzni davek, rekši, da občno mnenje zahteva ta davek, in da sedaj, ko je že vse obdačeno in je treba plačevati celó vžitinski davek od vseh za vsakdanje življenje najpotrebnejših reči, borza pač ne sme več delati izjeme. Zato so vse stranke za borzni davek in ga mora vsaka stranka sprejeti v svoj program, ako neče pri občinstvu zgubiti zaupanja. Vendar pa Oppenheimer meni, da bi bilo najbolje, ko bi se določil skupni znesek, ki naj bi ga borza plačevala državi in bi se borzi sami prepuščalo, kako naj dotično svoto nabere in med posamezne borzijance razdeli.

Naj spregovorim tudi še nekoliko besed o govoru višjega intendenta ali pastora Haaseta.

Naravnost je pripoznal, da o borznem davku nič ne ume, zato pa tudi ni govoril o njem, ampak je le žide zagovarjal proti napadom antisemitov. Türk, Schönerer in Pattai so namreč odločni nasprotniki židovstva in tega svojega mišljenja nikakor ne prikrivajo. Türk je tudi v svojem govoru o borznem davku hudo napadal žide, ki jih je Haase včeraj enako strastno zagovarjal, češ, da ni res, kar se očita židom gledé obrednih umorov! Schönerer pa je govorniku segel v besedo z vprašanjem: Kje je toraj Estera Solimossy, (ki je namreč pred par leti zginila na Ogerskem in so žide dolžili, da so jo zaklali)? Namesto Haaseta odgovoril je Schönererju židovski rabinec Bloch, ki je zakričal: Menda je v njegovi

hiši! O Schönererju so namreč pravili, da je imel tukaj hišo, kjer so stanovali zanižne babure in ponočne vlačuge. Toplo zagovarjanje židov presedalo je pa tudi drugim poslancem, ki so govornika opominjali, da naj ostane pri stvari, in predsednik, dr. Smolka, je dvakrat opominjal govornika, da naj nikar ne govori reči, ki ne spadajo k borznem davku, pa Haase se ni dosti zmenil za te opomine in je nadaljeval svoj govor, v katerem se je skliceval na cesarja Jožefa, ki je zatiranje židov odpravil in v ta namen izdal ukaz za ukazom. Ker ga je pri tej priliki dr. Smolka vnovič opomnil, naj ostane pri stvari, sklenil je Haase svoj govor z željo, da naj bi se zdravi življi vseh narodov in ver med seboj zedinili zoper protižidovske komedije, da ne bodo več motile duhov in čedalje bolj surovile src. Schönerer je med tem renčal „brrr“, tovariš njegov, profesor Fiegl, pa je s Shakespearom govoril: Henrik, groza me je pred teboj! Izmed liberalnih listov samo „N. fr. Presse“ preslavlja Haasetov govor, kar je lahko umevno, ker je ta list strogo židovsk list, vsi drugi pa ga obsojajo in „Deutsche Zeitung“ mu očita, da je, kakor prej Türk, včeraj tudi Haase skočil iz kota v kot. Nasledek tega neosnovanega govora za zbornico pa je bil, da sta se za njim vnovič oglasila Pattai in Türk, kterima pač ni bilo težko spodbijati Haasetove trditve. Pattai je zlasti omenjal, da ne vé, v kateri zvezi so obredni umori z borznim davkom, ob enem pa izrekal prepričanje, da imajo prebrisani (inteligentni) židje sami pred vsakim protisimitom več spoštovanja in mu pripisujejo veliko večo važnost, kakor pa človeku, ki iz lastnega nagiba in celó v taki službi, kakoršno ima Haase, hvalisa židovstvo. Türk pa mu je očital, da razodeva krščansko ljubezen do židov, ne pa do kristjanov; smilijo se mu židje, ki jih v Galiciji z nogami teptajo, poljski kmetje pa, ki jih židje odirajo, se mu ne smilijo. Priporočal je evangelijsko pohlevnost proti židovskemu rodu, toda on in njegova stranka te lastnosti nikdar ni razodevala proti njemu (govorniku samemu), ker so ga njih listi prav po

ironiško napadali. Ako se je skliceval na cesarja Jožefa, mu odgovarja, da bi se cesar Jožef, ko bi dandanes živel in videl sedanje razmere, gotovo dobro premislil, preden bi še enkrat tako zmoto zakrivil.

S tem je bila obravnava dovršena in je prišlo do glasovanja. Türk je priporočal poseben odsek, Obreza pa je predlagal, da naj se Türkov predlog izroči davkarskemu odseku, ki bi bil to zadevo kaj lahko rešil že v svoji včerajšnji seji, ker ne gre za družega kakor za sklep, da naj vlada državnemu zboru prej ko mogoče predloži postavbo gledé borznega davka. Kadar bi bil pa načrt gotov in bi ga bilo treba stvarno pretresati, potem še le naj bi se volil poseben odsek. Toda pri glasovanju je obveljal predlog Türkov z 99 glasovi proti 96, ker so zanj glasovali tudi nekteri desničarji, kakor Rajč, Vitežič, Doblhammer, Fischer, Neumayer, Oberndorfer in Plass.

Delavci. Legaliziranje. Žitninska carina.

Za borznim davkom prišli so včeraj na vrsto še trije samostalni predlogi; poslanec Richter je namreč vtemeljeval svoj nasvèt, da naj se za delavce železnična voznina zniža; železnice si to, kar jim vsled tega odide, prav lahko prihranijo drugod itd. Ta predlog je sicer došel nekako „post festum“, ker je vlada, kakor je bilo tudi v „Slovenec“ povedano, že prej železnične tarife za delavce znižala, vendar se je tudi ta nasvèt v pretres izročil železničnemu odseku.

Drugi predlog zahteva od vlade, da naj pregleda in prenaredi določba o legaliziranju. Vtemeljeval ga je poslanec Siegel, ki je omenjal pogostih pritožb, ki se od vseh strani o tej zadevi čujejo. Ta predlog sta podpirala še Svoboda in in Kronawetter, ki je rekel, da ljudstvo nikdar ni tirjalo legaliziranja, ampak da ga je l. 1871 rodila neka teoretična muha justičnega ministerstva. Ljudstvo, odvetniške kamore in najveljavniši juristi so se oglasili zoper to določbo, in vendar je nečejo

LISTEK.

Naše stališče v vesmiru (kozmosu).

(Iz govorniških vaj v semenišču.)

(Konec.)

Poglejmo si natančneje stalnice! — Ne bi koristilo ničesar, ko bi liki „Mohorjevemu Jeronimu v večernicah“ naštevati vam pričel zvezdine skupine in ozvezdja kar tako, kakor bi mi pale v spomin, ali pa kakor sem jih slučajno morda prebral iz kakega zvezdnega atlanta. Za Boga, na kaj naj bi potem navezal spomin! Zato bomo prezrli večino „Večerničnih“ zvezdinih trum, a toliko boljje povdarjali ona važna sozvezdja, ki so nam imenno znana že iz-za otročjih let — a tudi od otročjih let sem tako neumljiva. V pratikah bere se precej na prvi stani onih 12 živalskih in človeških imen, ki se z „vodnarjem“ pričnó in s „kozlom“ končajo. Spodaj pa stoji zapisano: „Ta znamenja pod dnevi postavljena, kažejo, v katerem znamenji tisti dan luna stoji.“ Jaz pa dostavljam še: „Ta znamenja v mesecih postavljena, značijo, v katerem znamenji tisti mesec sonce stoji.“ Reč je ta-le: zemlja se suče okrog solca. Zato solnce gledé nas v raznih časih

spreminjava svojo lego. Pozimi stoji nizko, poletu pa visoko, pozimi pomuja se jako malo, poletu ga ni z neba spraviti. Umestno toraj, da se pozimi vozi mimo družih zvezd, nego poletu. Celo leto pa obhodi cel krog, ki se zove solnčanica ali ekliptika, in zvezde, ki so okrog tega kolobara, so ekliptične zvezde, sozvezdja ekliptike. In ta sozvezdja so ona iz pratike nam znana znamenja. Že stari narodi so posebno pozorno opazovali te skupine in šteli po njih svoje letne čase; vedeli so po zvezdah, kedaj računati treba pomlad, kedaj da bode pripekalo solnce, kedaj da je čas viharjev in neviht, kedaj bode enakonočje, in zgodaj že nazivljali so te zvezdine skupine s posebnimi, večidel živalskimi imeni. Zvezde, v kterih stalo je solnce v jesenskem enakonočju, imenovali so tehtnico, najhujšo vročino v juliju mesecu označil je lev; novemberski čas lovilo se je od nekaj, zato se je tudi od nekaj za strelea smatralo ono ozvezdje, v katerem stalo je nekaj solnce celi ta mesec. Lega teh ozvezdij živalskega kroga spremenila se je v teku 3000 let za celo sozvezdje navskriž, tako, da solnce v našem meseci ne stoji v streleci, temveč v škorpionu, a ohranila so se stara imena.

Drugače še je z luno. Luna obhodeva našo zemljo, a obhodi jo čez 12krat na leto, zato le-ta

hitrejše menjava svoje stališče na nebu, in prav zato vidimo v pratiki pod svetniki že na vsake štiri dni drugačno nebo znamenje, t. j. druga ozvezdja označena, v kterih postaja luna. — Ta zverinski krog, na sebi krasen za pogled in važen za praktično astronomijo, vendar ne stoji v nikaki organični zvezi z našo solčno sestavo. To pač družega ni, nego stalnice, mimo kterih hodeva solnce na videz, stale bi pa prav lahko, in isto ravnotežje bi bilo, tukaj druge, neznatne zvezdice; narodi krstili bi bili gotovo tudi te neznatne zvezdice, ako bi se po njih vozilo solnce. — Izmed vsega zverinskega kroga najlepše je ozvezdje bikovo. Ta je poln najkrasnejših sestavin, lepih zvezd in drobnih meglic; tu so deževnice, gostosevci, tu je lovec Orijon, ves v zvezde okovan in bliščeč, da, še sv. pismo opomni nanj. Kdor je bikovo ozvezdje ogledal si enkrat, ne zgreši je več, saj je ta pas najodličnejši na nebu sploh.

Bolj očiten še kot je zverinski krog, je pač splošno znana rimska cesta. Kdo je ne pozná rimske ceste še za mladih nog? Kdo se ne spominja pravljic, ki ga vežejo nanjo z vso silo mladostnih spominov? Kako je sv. Jakob hodil v Rim s trozvezdnato svojo palico po belem tem potu. „Kdo je pač naredil ta pot?“ vprašali smo radovedno.

odpraviti in ljudstva nje rešiti. Neodpušljivo je, da se ljudem nakladajo tako silna bremena, ne da bi država od tega imela kaj dobička. Dosedanje polajšave so brez vrednosti in v srce ga je bolelo, ko so uradniki justičnega ministerstva občinam svoje dni odrekli zmožnost pisma legalizirati, ko so vendar zmožne pobirati davke, napravljati zapisnike za vojaške nabore in za marsiktere druge reči. Predlog bil je potem v pretresanje izročen posebnemu odseku 18 udov.

Zadnja točka, ki se je včeraj obravnavala, bil je predlog poljskega poslanca Javorskega, da naj se za žito, ki iz vnanjih držav prihaja v naše dežele, odmeri carina ali colnina, da bodo vsaj za domačo potrebo ljudje kupovali domače pridelke. Ta predlog sta podpirala Schwab in Türk, ki sta priporočala, da naj se ne izroči gospodarskemu odseku, kakor je predlagal Javorski, ampak posebnemu odseku 24 udov. Pri glasovanju se je res tudi sprejel ta predlog in se bo v eni prihodnjih sej volil ta posebni odsek.

Ob 3/4. uro popoldne je predsednik sklenil sejo in prihodnjo sejo napovedal za petek, 12. marca. Na dnevnem redu je prvo branje, da bi se smeli davki tudi še meseca aprila in maja pobirati v dosedanjih meri, potem Scharschmidov predlog gledé veljave nemškega jezika, Jaquesov predlog gledé eksekucije na plače privatnih uradnikov, predlog Kronawettrov pa Scharschmidov o službeni pragmatiki uradnikov in predlog Tauschetov o spridenji in ponarejevanji za živež potrebnih reči.

Govor posl. g. Obreze

pri obravnavi o borznem davku v državnem zboru
dné 5. marca t. l.

(Dalje.)

Razni vzroki so nanесли, da je ta pristojbina postava prišla še le 1. 1885 v slavno zbornico in v drugo branje na dnevni red in v seji 13. febr. 1885 še le vsa novela in s tem moj davek o borznem prometu odboru, da še enkrat o njem poročam. Med tem pa je postavodajna doba minula, in tako je bilo vse delo odbora, trud treh let zaman in zguba časa.

O pristojbini pa na sklepne liste (Schlusszettel), kakor je to nasvetoval odbor, moram le to opomniti, da poslanec Türk tega paragrafa ni prav raztolmačil, ako misli, da je bila nasvetovana stalna pristojbina 5 krajcarjev pri sklepanju, to ni bilo tako, od vsakega sklepanja v kurzni vrednosti 5000 gld. se je tirjalo, da naj se izdasta dva sklepna lista po 5 kr., namreč za kupca in za prodajalca, tako, da bi bilo v vsakem sklepu pri 5000 gld. prav za prav prišlo 10 kr. na korist državnemu zakladu, in bi bilo tistih 5, oziroma 10 kr. tolikrat plačati, kolikorkrat bi bilo uprav 5000 gld. v kurzni vrednosti borznega sklepa zapopađenih. Tako bi bilo n. pr. plačati od borznega sklepa 25 kreditnih akcij, ktere imajo danes kurz 300 in teh 25 akcij iznaša 7075 gld. za pristojbino na sklepni listek dvakrat po 10 = 20 kr. O računskem sklepu 5 akcij se-

verne železnice, ki imajo sedaj kurz 2362, zastran kurzne vrednosti 11.810 gld., bi bilo pristojbine na sklepnem listku $3 \times 10 = 30$ kr. itd.

Kakor vidite, gospóda moja, je bil borzni prometni davek postavljen v prejšnji postavodajni dóbi napredovalen, ki bi bil povzdigoval se z zneskom opravka. Vsekako je borzni prometni davek na Pruskem višje, kakor ga je nastavlil pristojbinski odsek, a pomislite gospóda, da v Berolinu samo dvakrat na mesec izplačujejo (likvidirajo), na Dunaju se pa to vrši dvakrat v tednu, da Berolinski sklepi, oziroma štirikrat toliko časa trajajo, da pri nas efekti štirikrat hitreje gredó iz roke v roko, in tedaj gré pristojbino tudi štirikrat plačati. Vendar kaj pomaga sedaj govorjenje? Borzna postava se tedaj ni osnovala in mi pravimo: „Naj se pozabi“. Imel sem pa namen v novi postavodajni dóbi zopet predložiti slavni zbornici nasvèt, kar se tiče opravkov na efektni borzi, a prehiteli so me gosp. Türk in tovariši, kar me je prav iznenadilo, a ne posebno prijetno, in so predložili že 9. oktobra 1885 državnemu zboru, kakor toraj vidite, le nekaj dni potem, ko je bil otvoren, nasvèt v par besedah: „naj se sprejme dotična resolucija.“ In sedaj, gospóda moja, pridem do svojega predmeta, kterege ne mislim opustiti, mislim namreč, da tudi napadi na Dunajsko borzo so dostikrat neopravičeni ali prisiljeni. Kako je na Dunajski borzi in kako se tam posluje, sta opisala v zadnji seji prav drastično gg. Türk in Pattai.

Nekaj o tem morem že omeniti in popraviti že zaradi tega, da se ne poreče, da je bila avstrijska poslaniška zbornica strasti polna do Dunajske borze, da stvari na borzi ni prav razumela in iz antipatije do nje ravnala pri svojih sklepih. Iz tega, kar je g. Türk povedal, moram v resnici sklepati, da ne pozná razmer na borzi, in da ponavlja le tisto, kar je slišal od drugih, ki v tem tudi niso bili dobro poučeni. Ako stvar mirno prevdarite, bote vendar spoznali, gospóda moja, da sta gg. Türk in Pattai opisovala le senčnato stran na borzi; a to se vendar ne pravi: mirno se posvetovati o tej stvari. To se pravi s slabim vred tudi dobro pokopati. Poslanec Türk nam opisuje občinstvo na borzi kakti same naborete klativiteze, žide pribegle iz Poljskega, večina od njih bi imela komaj toliko denarjev, da bi poravnala difference (razločke) pri borznih sklepih, ktere je nasnovala (arangirala).

(Dalje prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 8. marca.

Notranje dežele.

Postava proti socialistom prišla je v dotičnem odseku državnega zbora na Dunaji že v razpravo, ki je bila tu pa tam jako zanimiva. Načrt, kakor ga je vlada predložila, je strog, kar tudi mora biti, kajti divje meso na zdravem telesu je treba včasih izrezati, ali tudi izžgati, ako se drugače ne dá odpraviti. Posebno § 3. ki o zbora in sejah govori, h katerim nima vsakdo pristopa, je dvignil tri doktorje levičarske opozicije kviško, da

so se mu vrpli. Tisti § 3 pravi, da država take zbere lahko prepové ali pa razpusti, ako se iz dejanj zamore sklepati, da so se sklicali s prekujejskih nakan. Dr. Sturm, dr. Weber in dr. Tomasezuk, pravijo, da si ta paragraf preveliko veljavo pripisuje, s pomočjo ktere bi imela gosposka tudi privatne družbinske kroge nazorovati, kar bi pa prav nič drugega ne bilo, kakor žaljenje domačega prava. Temu nazoru, ki so ga imenovani trije modrijani izumili, vrpl se je pa dr. Zucker, rekoč, da se kaj takega iz omenjenega paragrafa nikakor ne dá sklepati, pač pa so ta sklep gospodje iz trte zvili. Omenjeni paragraf se bo rabil in oziral vedno le na shode in zbere socialistov. Če bi pa gospóski morda na ušesa prišlo, da socialisti shode skrivajo pod krinko družbinskih krogov, v kterih kujejo državi in človeški družbi sploh sovražne nakane, potem ima pa popolnoma prav, če se takih krogov polasti in jih pod ključ spravi. Socialisti so ljudje državi in družini nevarni in je pač dolžnost vsakega, se jim po robu postaviti; toliko bolj pa vladi.

V sobotnem listu smo pisali o grozni bēdi, ki stiska *reveže v Pragi*. Država in dežela mislita jo kolikor se bo le dalo, odpraviti s tem, da se bodo že takoj letošnjo spomlad pričele nektare več stavbe, pri kterih bo več pridnih rok zaslužek imelo. Med temi stavbami omeniti ste v prvi vrsti zidanje novega deželnega muzeja in pa kaznilnice v Pankracu. Toda kaj bo to za toliko število lačnih sicer pa poštenih ljudi, ki bi radi delali, samo da bi delo dobili! Tukaj bo morda zaslužek dobilo le kakih 600 ljudi, kam pa z ostalimi, ki jih je še mnogo več. „Politik“ nasvetuje veliko podvzetje, ktero bo vsem revežem, kteri radi delajo, za dolgo časa dober zaslužek dalo. Ostanke nekdanje trdnjave med novim mestom in Višegradom ima v mislih in pravi, da naj bi jih podrli, ker nimajo prav nobene strategične vrednosti več. Vojni erar bi moral tiste bastije prepustiti mestni občini ali zastonj, ali pa proti jako nizki odškodnini, zato bi morala pa občina skrbeti, da spravi ondašnje vojaške založišča drugam. Odprava bastij bi bila za razvoj in razširjavo Prage nezmerne vrednosti, kakor nekdanj na Dunaju.

V ogerskem državnem zboru dognal je vojni odsek *razpravo o črni vojski*. Pri tej priložnosti interpeliral je ministra hrvatski poslanec Milič, če bo hrvatsko-slavonska črna vojska prav tako osnovana, kakor je hrvatsko-slavonska deželna bramba, če bode službeni in zapovedovalni jezik hrvatski, če se bodo častniška mesta dopolnjevala edino le s Hrvati in če bo imela hrvatsko-slavonska črna vojska v vojnem času samostojno nalogo. Minister je dejal, da se bo hrvatsko-slavonska črna vojska slično osnovala kakor je hrvatsko-slavonska deželna bramba, in bo toraj službeni jezik hrvatski. Častniška mesta dobili bodo v prvi vrsti Hrvatje in še le če bi teh primanjkovalo, jemali se bodo za nje ogerski podaniki, ki hrvatski govoré. Poraba in vodstvo črne vojske ob vojnem času se pa ne moreta ravnati po narodnosti. S tem odgovorom je bil Milič zadovoljen. Takoj nato oglasila sta se dva iz opozicije in predlagala, da naj bi črna vojska nosila kake znamenja, obstoječe iz narodnih barv, in da bi morala priseči na obstoječo ustavo. Minister je rekel, da nima nič proti temu, če bode črna vojska nosila znamenja v narodnih barvah, praktična pa taka znamenja nikakor niso, ker se od daleč ne vidijo ne in pa mnogo denarja bi stala državo. Prisekali bodo možje črne vojske pri tistem oddelku, h kteremu se bodo poklicali na vojno službo.

Vnanje države.

Črnogorski knez misli po svoji deželi nove ceste napraviti, na morji pa, kolikor ga ravno črno-

„Soluce,“ odgovarjala nam je babica, „ki se po dnevu tod vozi in za seboj pušča sledi.“ V grških bajkah pa smo brali, da je le-to razlito mleko, s kterim se je dovil dojenček božji Hefajst. O Arabcih smo slišali, da jo imajo za nebeško reko, kamor nebeščani-lovci napajati ženó svojo divjačino. — Demokrit še le je malo slutil tega, kar je astronomija XVI. veka dokazala istinitom, namreč, da je rimska cesta velika skupina zvezd, skup se tiščečih, med kterimi zvezdami se nahaja mnogo svetlih meglic, ki se tudi z najboljšimi daljnogledi ne dajo razkrojiti v posamezne zvezde. Humboldt v III. delo svojega kozmosa našteva število 18 milijonov teleskopičnih zvezd v rimski cesti, in podaja ondi najbolji, zares mojsterski popis tega naravnega pojava.

Kaj pač toraj pomeni ta veliki krog okoli zemlje? Kako bi se dal umeti? Herschel, avtoriteta v tej stroki, podpira s krepkimi razlogi to-le podmeno o rimski cesti: Vse zvezdovje okoli nas dela velikansko lečo. V sredini te leče leži naše solnce, in blizu pri solneu mi, kajti naša oddaljenost od solna, ki je v resnici čez 20.000.000 milj, zgine v primeri z velikanskimi dimenzijami te leče. Zato lahko vzamemo, da stoji tudi zemlja v sredini te leče, in da mi iz njene srede opazujemo. Proti lečinem robu morajo se umevno optično zgostiti

zvezde, proti kvišku pa morajo se kazati raztresene. Čim ostrejša leča, tem bolj je rob poln zvezd. Potem takem je naša rimska cesta rob tiste velikanske leče, v ktere sredini stoji solnce in se gibajo planeti njegovi. Astronomične megle, meglenice in meglaste zvezde niso potem nič drugega, nego druga taka lečina zrnja. Ves svet, vse svetovje je velikanska njiva, v kateri klijó lečina zrnja, zoré, kakor se godí to pri našem osolniji, dozorevajo, kar so čakale gotovo že marsiktere, da-si nepogrešane zvezde.

Ako je ta ženijalna podmena velikega astronoma prava, potem smo tudi prišli že do odgovora na vprašanje: „Kje da stoji stališče naše v vesmiru?“ Na zemlji smo. Le-ta je planet, suče se okrog solna, ki stoji v sredini velikanske leče; lečo sestavljajo vse zvezde nam vidnega neba, rob njen je rimska cesta; megle in meglenice so druge morda še večje rimske ceste.

Kako pa to, da solnce naše leži sredi te leče? Je-li to morda radi tega, ker je težišče vsem solncem spadajočim k njej? Ne in nikakor. Solnce naše je v veku, v kratkem času, kar biva človek na zemlji, res središče, a ne bo ostalo to vedno. Računi in opazovanja kažejo, da ono ni stalno, kakor sploh ničesar v vesmirji, ampak da se pomiče naprej

proti gostosevcem — proti zvezdi Alkijoni. Prišel bo čas, ko bode stopilo popolnoma iz središča, njegovo mesto pa bode zavzelo drugo solnce. Zemljani tega ne bodo čutili, le zvezdoznanci znali bodo, da je nekdanj bilo drugače. Saj tudi naša polarnica ne bode vedno ostala tečajna zvezda. Leta 130 pred Kr. bila je od tečaja še 12° oddaljena, pride pa leto 4100 po Kr., in spodrinila jo bode zvezda v Keheju iz njenega mesta. Godí se pa vse to sicer v času, a v onem, o kterem pravi sv. pismo: „dies unus sicut mille anni.“

A ako vprašamo, kje da je absolutno stališče lečino v kozmosu, potem smo prišli do problema, ki popolnoma zveže našega duha, potem smo prišli do onih desk, ktere je Bog tudi v prostoru postavil med sebe in med preširni človeški rod; tu ostajemo, dalje nobeden ne vé, dalje nobeden ne smé. Prostor je vsaj za nas brezkončen, in ker brezkončen, tudi neumljiv, in ko bi računali z njim, Bog zná, motili bi se kakor Vega, ko je računal z ležečimi odprtimi osmicami.

Sedaj, ko smo si odgovorili vprašanje o našem svetovnem stališču, lahko si tudi predstavljamo četrti dan stvarjenja: Sejavec sejla je seme, in padlo je na rodovitna tla. Razvijalo se je in vzrastlo v mogočno stvarstvo. Narodili so se svetovi, velikani,

gorsko obrežje zaliva, ustanoviti lastno parobrodsko društvo. Avstrija kot njegova dobra sosedka ga bo pri tem podjetji po možnosti podpirala, ker so dobre ceste po Črni gori tudi na njeno korist, ker se bo vsled tega naša trgovina in promet v južni Dalmaciji in na morji zdato pomnožila. Pokroviteljstvo ima pa že sedaj Avstrija tako ali tako čez črnogorsko primorje, ker so ji v Berlinu dali nalogo, ktera je tudi v Berolinski pogodbi zapisana, da naj ona oskrbljuje zdravstvenost in pa skrbi za red ob celem črnogorskem primorji, kar je do sedaj tudi vestno spoštovala. Ravno tako vzela je v svojo konzularno varstvo črnogorsko trgovino po morji, kolikor jo ravno imajo in bo to varstvo tudi raztegnila čez novo društvo, če se Nikolaju posreči ustanoviti ga, ako je namreč zanj dobil potrebnih novcev na Francoskem, kamor jih je šel iskat. Škode novo črnogorsko parobrodno društvo Avstriji ne bo nobene delalo, zato ga bo pa tudi toliko laglje po možnosti podpirala.

Po **Albaniji** so razmere še vedno jako žalostne. Turška vlada je vsim krščanskim škofom ukazala, da naj ji takoj predložijo izkaz vseh tistih cerkvenih stavb, ki so jih izvršili brez vladnega dovoljenja. Kaj Turčija s tem namerava, ni znano, pač pa bi bila njena skrb izvestno bolj umestna, bi jo obračala na javno varnost in cele legijone roparjev, ki se po deželi klatijo, kakor pa da se je nad škofo spravila. Roparji so se namreč po nekaterih krajih tako pomnožili, da jih je že več, kakor drugih prebivalcev. Posebno veliko jih je pa okoli Sadrime, kjer so se pošteni prebivalci, kolikor jih je še, izselili mislili, ker jim v takih okoliščinah ni mogoče živeti. Vlada jih je pa pregovorila, da naj ne hodijo iz dežele ter jim je nekaj kompanij vojakov v varstvo poslala. Prebivalci so ostali, roparji — pa tudi in še ni prav nič slišati, da bi zaradi vojakov kaj manj ljudstvo nadlegovali. Vse Albance je pa iznenadila vest, da je črnogorski knez v Parizu veliko orožja naročil, ktereга bodo morda ob svojem času tudi Albanci prej ko ne nekoliko okusili.

Grška je svoje oboroževanje dovršila in le še nekatere vojaške oddelke sem in tje prestavlja. Da pa vojakom ne bo dolg čas, napravili bodo blizo Aste na dveh višavah vtrdbine, za ktere bodo nekaj topov napeljali in potem pričakovali reči, „ki imajo priti“. Tudi primorske trdnjave se bodo še nekaj bolje vtrdile; tako v Pirejski luki, kakor v Syri. — Sreče pa nimajo nič kaj posebne. Laški parnik „Tarus“ peljal jim je namreč silno veliko vojaške obleke in pa 6 Kruppovih topov, a se je razbil in vse je šlo na dno morja. Dobro je bilo, da je vlada vse to zavarovala in ne bo nobene posebne škode trpela. Na Ruskem je nakupila veliko žita, ktereга so ladije iz črnega morja že v Pirejsko lukko pripeljale, kjer ga bodo kar mleti začeli. V Trstu so po 200.000 kilogramov riža naročili. Vojni minister Mauromihališ pripravljaja se na pot vojake pregledovat. Peljal se bo v Lariso, v Volo in potem pa bo ob meji vse ogledal notri do Arte. Kakor se vidi, Grki v resnici mislijo Turka prijeti ter mu kak kos zemlje odtrgati. Če bodo velesile mirno gledale tako svojeglavno in neizgovorljivo kalenje evropskega miru na Balkanu, se še ne vé; mislimo da ne.

Bolgarski knez je svojim podanikom sklep miru s sosednjo Srbijo s temi-le besedami objavil: „Mi Aleksander I. po božji milosti in po volji naroda knez bolgarski, zahvaljujemo se vsim našim zvestim podanikom brez razločka vere in narodnosti za ljubezen do domovine in za zvestobo do našega prestola, kakor tudi za veliko požrtvovalnost v osodepolnem toda slavnem trenutku ter za radovoljnost, s katero ste se zbirali okoli nas, da ste nas podpirali pri obrambi domovine. Ob enem pa vsemu našemu prebivalstvu po obeh straneh Balkana naznanjamo,

vsplamteli in razsvetili temen, pust prostor. Jednokrat slišel se je Gospodov glas, jedenkrat dvignila se je njegova roka, in polno bilo je življenja, polno živega semena, namenjenega da raste, cveté in po njegovi volji tudi propada, na pepelu propadlega pa da se vzdiguje novo življenje.

Ves kozmos podoben je plodoviti njivi v tropičnih deželah. Tu poganja, cveté, rodi in ginjeva ob enem in istem času.

Zemlja naša je v tretjem oddelku. Odevela je, ko se je izločila iz solnea. Sedaj rodeva. Bode li rodevala vedno? Gotovo ne. Čemu li se bere v evangeliju o sodnem dnevu? — Da hotel je sicer Bog pri zemlji, tej ljubljani vili svoji, narediti izjemo, a tega ni hotel človek, ker je grešil. Zato pa je prekel stvarnik zemljo, in od tiste ure nosi enako nam tudi zemlja smrtno seme v sebi. Bledi njeni brat, mesec, kaže ji v nočéh njeno prihodnjo osodo — njeno mrtvaško podobo.

Zakon narave je tak, da vse kar pride, tudi preide. „Nebo in zemlja bodeta prešla“. Tudi zvezde, te mične nebeške rožice, tudi te bodo prešle, tudi te se bodo otrsle cvetja, kedar potegne osodepoln veter. Samo Jeden ne bode prešel, On, ki bode visoko nad svetovnim oceanom plavaje zrl v valove in oblake zagrinjajoče vse minljivo v plašč pozabljivosti.

J. P.

da smo danes sklenili mir s kraljevino Srbsko. Ker je toraj že določeno, da se bodo hrabri sinovi naše domovine kmalo povrnil dom, kjer se bodo zopet z mirnim delom pečali, se nadjamo, da se bo naš narod vrednega skazal zaupanja, ktero sultan nanj stavi, kajti do sedaj se je ta narod vedno odlikoval po svoji ljubezni do reda in poštenega dela. Sultan nam bode rad spolnil vroče želje in razširil meje naše domovine. Nadjamo se tudi, da se bodo dobre razmere med našimi podaniki tudi v bodočnosti ravno tako ohranile, kakor so se odlikovali med vojsko. Za narodni napredek in razvoj naj nam pa Bog svoj blagoslov podeli.“

Izvirni dopisi.

Z Notranjskega, 7. marca. (Zopet „živio!“) Dragi „Slovenec“, zamera gori ali doli, danes se mi pa že malo presiten zdiš! Komaj je tri dni tega, kar sem „živio!“ zaklical dvema marljivima in učnim naravoslovcema slovenskima; na, zdaj me prideš pa spet motit danes — pustno nedeljo! Kdo bode pa mesto mene pustoval, če bom jaz Tebi pisma pisal — na pustno nedeljo! — Vendar naj bo! Da je človek le vesel, potlej naj nikar ne vprašuje, odkod mu je prišlo veselje, da je le pošteno. Pošteno pa, stokrat poštenejše, kakor bi ga mogel najveselejši pust prinesiti, je veselje, ki mi ga je napravil Tvoj poslednji list z dopisom: „Z Dunaja, 3. marca“. Z veseljem sem toraj za danes že prav preskrbljen, da lahko spolnim želje peresa, ki se mi tako ponuja in sili v roko ter privošim nekoliko trenutkov pisanju, brez bojazni, da bi imela za-me radi tega kaj zgube — pustna nedelja.

Moj današnji „živio!“ toraj ne velja duhovniku, ampak mlademu lajiku — vseučiliščniku, ki tako modro in odločno zagovarja edino prava, stalna in blagonosna načela, zametuje pa z zasluženim studom pogubno mišljenje in vedenje višega šolanja. O gotovo, če gospod dopisnik značajan ostane pri tem mišljenju in napreduje v tej modrosti, in če se mu posreči še več somišljenikov pridobiti, smemo še upati, da bode srečno napredovala naša ljuba domovina; ako se bodo pa naši dijaki v tujini s takim strupom pasli, kakor tisti brezverski ali — kar je še hujše — protiverski D. v „Slovanu“, potem z Bogom sreča slovenska! prišli bodo nad te sršeni in gadje ter te oglodali in opikali do golih kosti; kajti če vero zgubijo na tujem: kaj jim pa še ostane, da prinesejo s seboj nazaj? in če vero našemu narodu uropajo, kaj mu morejo pa še pustiti? Gole kosti tu, gole kosti tam.

Ni mi treba še dokazovati, kar je že tolikrat in tako stalno dokazano, da se sme že „aksijom“ imenovati: brez vere ni mogoča vsestranska poštenost; brez lepega življenja po veri pa tudi vernost ne ostane neomahljiva! Toraj, dijaki slovenski, ako hočete kedaj res kaj koristiti svoji ljubi domovini slovenski, poslušajte modro svarilo svojega blagega tovariša in ne mečite tako nepremišljeno in predrzno od sebe neprecenljive dote in zapuščine naših očetov: slovenske vernosti; slovenske poštenosti in — zdaj že semtertje zasmehovane — slovenske pobožnosti!

Radi verjamemo, da vam je res težko ohraniti ta dva glavna faktorja svoje sreče: vero in verno življenje, ker vam ju siloma iz srca trgajo tisti, ki bi ju morali gojiti in pospeševati, in ker je tudi v javnem življenju toliko spridenosti, da vas hoče brž ko brž utopiti in vgonobiti; vendar trdna volja z božjo pomočjo vas bode ohranila na površji, da ne boste že mrtvi, ko bi imeli še le prav za prav začeti življenje; res „treba samo dobre volje, se po pravici nadja dopisnik, in mnogo zgubljenih ovac vrnilo se bode zopet na pravo pot.“

Jaz tega Dunajskega dopisnika čisto nič ne poznam niti po imenu niti po osebi, a glas njegov je tako naš, tako domač, da se ga človek lahko razveseli in mora reči, da taki mladi gospodje so res naša nada in — če tudi rari nantes in gurgite vasto — res tolažba v puščavi tako hitro se raztezajočega nihilizma in radikalizma. Taki res obetajo, kedaj postati „možje“, morebiti celo „veliki“ možje. Kajti plavati po sredi umazane reke, ki jo naprej drvi naliv spridenega časa in k večjemu, če se semtertje kaj zajezi, za nekoliko trenutkov na obrežje poskoditi, — to se ne pravi mož biti, za to ni treba značaja, kaj tacega napravi tudi vpogljivi šviga-švaga; a pogubnemu navalu junaško se nasproti postaviti, pogumno se boriti za večno stalna načela, ki nam jih je razodela večna resnica in potrdila tisočletna skušnja in zgodovina, ta načela pa tudi v življenju brez straha djansko zvrševati, — to se pravi, značaj

biti, to je delo mož. Kaj tacega pa brezverski polovičar nikdar ne bode zvrševal, kaj tacega je zmožen le junak, ki se v vseh viharjih in nalih obdrži na trdni skali, na kateri je zidana nepremagljiva sveta katoliška cerkev. — Z veseljem toraj zakličem mlademu gospodu na Dunaji „živio!“ s pristavkom: vivant sequentes!

Iz Šmarta pri Spodnjem Tuhinju, 7. marca. V naši vasi je bil v petek 5. t. m. zvečer ob 1/2 8. uri zopet ogenj. Rudeč petelin je že švigal po strehi pri Žumrovi Franci, kar k sreči ljudje zagledajo ogenj, od vseh strani prihité, gasé s snegom in vodo, in ker je hiša pri hiša pri bregu in streha pri jedni plati nizka, toraj pristop lahek, se jim vendar posreči, da ogenj pogasijo. — Ker je bil že drugi pot ob kratkem ogenj v ti vasi, pred kratkim 15. febr. je pri „Hvalitu“ pogorelo hišno poslopje, sumijo, da hudobna roka zažiga; zaradi tega je sedaj vsako noč straža v vasi. — Hiše v Šmartnem so tako rekoč vse na kupu, postavljene na griču pri cerkvi, nevarnost je tem večja, ako tu požar nastane. Dosihmal je bila vendar še vas obvarovana, ker je bil sneg po strehah in brezvetrije, toda na to se ne gre zanašati. Spominjamo se, da je pred nekaj let v Predaseljski fari gorelo sedaj tu, sedaj tam, dokler niso zločina, hudobnega nedoraslega fantalina spazili. — Potem je jenjalo goreti. Taki mladi zločinci so dostikrat obupani ljudje, ki nikoli nič dobrega ne skusijo, svet jih povsod odriva, k obupnosti pride pa še hudobno srce in mlad zločinec je „gotov“. Juristi pa potem govoré o neki blodnji „Mordbrenner-Manie“. — Bog nas varuj tako zblodenih ljudi!

Z Dunaja, 7. marca. (Ministerska posvetovanja. Novi srebrni goldinarji. Gospodska zbornica. Posvečevanje nedelj. Vreme.) Naši in ogerski ministri so imeli včeraj skupno posvetovanje o nekterih zadevah avstrijsko-ogerske pogodbe. Pri prejšnjih razgovorih se namreč niso mogli dogovoriti o nekterih carinskih tarifih, o pravih narodne banke in o živinozdravniški pogodbi. Ogerski listi, ki o takih tajnih obravnavah zmerom več zvedó, kakor naši Dunajski, danes poročajo, da se o gori imenovanih zadevah ministri tudi včeraj še niso porazumeli, in da bode danes opoludne pod predsedništvom cesarjevem skupen ministerski svet, pri katerem se bodo dotične reči še enkrat obravnavale. Samo „N. fr. Presse“ poroča, da razprave med našo in ogersko vlado niso tako neugodne, kakor trdijo drugi listi, in da se je nadejati povoljne rešitve vseh zadev, v katerih sta si naš in ogerski denarni minister navskriž.

Budgetni odsek imel je včeraj zadnjo sejo, v kateri je dovršil pretresanje državnega proračuna. Med drugim bila je sprejeta neka resolucija, ki vladi priporoča, da naj kuje nov srebrn denar po pol goldinarja, ki naj bi se mu reklo „novi goldinar“.

Gospodska zbornica bo imela v četrtek prihodnjo sejo, v kateri bo obravnavala nekatere od poslaniške zbornice sklenjene postave.

Zarad posvečevanja nedelj pričela se je huda agitacija na obeh straneh. Poštenejše prebivalstvo v peticijah zahteva, da naj se posvečevanje nedelj strogo vpelje povsod ter se še razširi in poostri, nasprotna dobičkaželjna stranka pa hoče, da naj se razširijo dosedanje izjeme. Ravno sedaj je Dunajski magistrat predlagal, da naj se skozi 4 tedne tudi ob nedeljah dovoli prodajanje raznih za Miklavžev in za sveti večer odmenjenih daril. Večina državnega zbora je za strogejšo posvečevanje nedelj in se bo gotovo upirala predlogu, da naj se dotične postavne določbe zopet odpravijo ali vsaj omejé.

Vreme imamo jako slabo; pretekle dni je razsajala silno huda in mrzla sapa ter smo imeli do 14 stopinj mraza; včeraj zvečer je za ped debelo padel nov sneg in danes zopet buči neprijeten veter. Vremenarji nam napovedujejo pa tudi še za prihodnje dni veterno pa deževno ali sneženo vreme.

Domače novice.

(Cesarjevič Rudolf) došel je v soboto ob 1/2 11. uri dopoldne s svojo soprogo v Pulj, kjer se je takoj na morje podal. Vse vojne in šolske ladije, kolikor jih stoji v luki, razobesile so vse zastave po rajnah, mornarji so pa „hura“ klicali po jamborah stoječ. Ob 11. uri odplul je „Greif“ s cesarjevičem iz luke in je danes že pri Lacrovi, kjer se je minuli teden vse gibalo, le da bi gospodarju gradú dostojen in kolikor mogoče sijajen sprejem napravili. Na otoku je najlepše pomladansko vreme.

(LXXII. odborova seja „Matice Slovenske“) bode v sredo 17. marca 1886. l. ob 5. uri popoldne v Matični hiši na Kongresnem trgu št. 7. — Dnevni red: 1. Potrjenje zapisnika o LXXI. odborovi seji. — 2. Naznanila prvostedstva. — 3. Poročilo književnega odseka. — 4. Poročilo tajnikovo. — 5. Razgovor o pripravah za redni veliki zbor. — 6. Posamezni nasveti.

(Iz Ljubljanske okolice) se nam poroča, da je bilo zanimanje za Mohorjevo družbo letos mnogo živahnije, kakor lansko leto. Nekje se je oglasilo 67 novih udov na opomin gosp. župnika, da je ta družba cerkvena bratovščina in da družabniki razun družbenih daril uživajo tudi mnogo velikih duhovnih dobrot, u. pr. odpustke in sv. maše. Z mesecem februarjem je sicer potekel redni čas za vpisovanje udov. To pa naj nikogar ne zadržuje, da bi ne poskusil v svojdm krogu pomnožiti število udov Mohorjeve družbe še za leto 1886, ako se mu le prilika ponudi. (Po skušnji smemo dostavljati sledeče: Društvene knjige dobijo tudi tisti udje, ki pozneje pristopijo, n. pr. meseca maja, junija, a v imenik udov ne pridejo, ker ta se začne navadno tiskati enkrat meseca marcija. Vred.)

(„Sokol“) napravi tudi letos na pustni večer slovito svojo veliko maškerado, za katero so se vstopnice razprodajati začele. Maškerada bode tudi letos jako sijajna in velikanska, škoda pa je, da se odbor ni odločil za čitalnico, temveč jo zopet na strelišči priredi, ki je kolikor toliko odročeno. Kljub temu se je pa jako zanimivega večera nadjati in je kupovanje vstopnic jako živahno. Vstopnina stane za „Sokole“ po 50 kr., za „Čitalničarje“ po 1 gold., za vse druge pa brez izjeme po 2 gold. Priti se sme ali kostumovan, ali pa v sokolski opravi; kdor pride pa v salonski opravi, plača 50 kr. kazni na korist društvene blagajnice. Izvzeti od te kazni so častniki in gardedame.

(Na smrt obsojen) bil je v soboto zvečer morilec svoje pasterke, 32letni Janez Kralj. Poživljeni človek je ves čas trdovratno tajil, da je ni on ubil, če tudi vse okoliščine in ljudje, ki so oba videli zvečer iz mesta odhajati, na to kažejo, da le on more morilec biti in nihče drugi ne. Povod umoru je bilo poželenje tujega blaga. Ubita Ivanka Taškar imela je namreč po svoji stari materi 700 gold. v hranilnici, in teh bi se bil Janez Kralj rad polastil, če bi mu bilo mogoče otroka s poti spraviti. Delal ni nikdar rad, zarad tega se mu je pa vedno slabo godilo. Več o tem prihodnjič.

(Vojaški nabor), ki se je danes v Ljubljani pričel, vrši se čudovito lepo in mirno. Nič ni slišati tistega ostudnega po šnopsu duhtečega pridušanja, s katerim so se posebno lansko leto nekteri piškavci odlikovati mislili, pa so le svojo surovost s tem skazovali. Prav brez nič tudi letos ne bo, posebno tedaj že ne, kedar pridejo na vrsto stareji razredi.

(Mrzla burja) napravila nam je krasno vreme, kakor si ga človek za predpust le želeli zamore.

Razne reči.

— Zemlja se je vdrla. Na Nemškem v deželi Nassau, v okraji Hadamar, se vdira zemlja blizu vasi Dorndorf. Že meseca decembra m. l. so bile blizu holmea na samem stoječega, ki je nastal po vulkanizmu, videti razpoke, ki so se širile od dne do dne do hiš, dokler se poslednjič tla ne vsedejo. Nevarnost za kraj je prenehal, ker se je zemlja na drugem kraju 100 metrov od tod v drugo mer razpočila. Vsa vseda je sedaj pol ure dolga: podoba je okrogla, v premeru ima 20 minut, v tem okrožji se vidi, da se zemlja vzdiguje in znižuje. Eni pravijo, da delajo podzemeljske vulkanske sile, ker v poslednjih časih se je zemlja potresla in slišalo se je votlo bobnenje, drugi pa pravijo, da je nad površno plastjo zemlje peščena plast, kakoršne so na južnem pobočju Westerwalda, potem pa voda spira in odnaša pesek. — Zemlja se nam vidi trdna in stalna, zato govorimo od zemljske skorije itd.; naravno je toraj, da se ljudje čudijo, da jih strah in groza obhaja, kedar se jim začne zemlja pod nogami majati, zibati in vdirati.

— Društvo staro-katolikov zopet prepovedano. Odlok ministerstva nostrarjih oprav je prepovedal ustanovo tega društva, a zoper to so se pritožili do najviše sodnije in to se je izreklo, da to društvo ni politično, in da ga ni zadržka za tako vstanovitev. Ko so pa vnoveč prošnjo vložili, je pa ministerstvo dne 33. februarja zopet prepovedlo društvo, preskušaje predložena pravila je ministerstvo našlo, da je tako društvo brezpostavno in državi nevarno. Tisti, ki so prošnjo podpisali, se bodo toraj zopet pritožili do državnega sodišča.

— Prebogate rudnike živega srebra, ki ima 60 do 80 procentov tacega srebra, so našli poslednji čas v kotlini Doneea, za rusko obrtnost si od tega veliko obetajo. Vsako leto uvažajo 100.000 liber te dragocene rude na Rusko; za čiščenje zlata bode ta iznajdenje zelo vplivalo, in bode sedanji način ločitve zlata iz rude postal tak, kakor je v Ameriki in Avstraliji navaden.

— 24 oseb je popadel stekli volk, in vse so potovale iz Smolenska v Pariz k prof. Pasteurju, znanemu zdravniku zoper to strašansko bolezen.

— Pred sodnijo. „Žena, vi tožite svojega moža, da vas on pretepa. Morete li to dokazati.“ „Kaj pak da morem“; urno zaviše rokave in vsikne: „tū le je črno na belem resnica tepeža brati.“

— Milosrčnost prepočasna. Na vratih stanovanja gospe zapoje zvonec in ta urno popraša, kdo je zunaj? Visok in tenak glas prosi malo kruha. „Lačno dete“, si misla gospa, ide v sobo nazaj in dolgo dolge zbira novčiče; naposled odpre vrata in pomoli skozi par krajcarjev. Zelo se prestraši, ko zagleda mesto namišljenega deteta dolzega postopača. „Za božjo voljo, pravi gospa, vsaj je poprej dete tū prosilo.“ „Imate prav, milostiva, ste tako dolgo te bore zbirali, da sem ta čas zrastel.“

— Raki v pismu. Kmetič bi bil moral odvetniku v mesto prinesiti canjico rakov in pismo. Ves spehan se vleže ob potoku v senco in sladko zaspi. Ko se probudi, zapazi revež, da so mu jo raki popihali v potok, canjica je bila preslabo zaprta. Potrtim in žalostnim srcem prinese odvetniku le pismo, seveda, rakev pa ne. Ta prebere pismo in pravi: „Priatelj, tū v pismu so tudi raki, kaj je s temi?“ „To me veseli, gospod doktor, da so raki v pismu; zelo se mi je odleglo; saj meni so vsi iz canjice ušli.“

Telegrami.

Sofija, 8. marca. Srbskim begunom, ktere je vlada za čas vojske iz Bolgarije pognala, dalo se je dovoljenje, da smejo zopet priti na Bolgarsko.

Atene, 7. marca. Delyannis hotel se je odpovedati, kralj pa odpovedi ni hotel sprejeti, ker neče nikake odgovornosti za razoroženje. Za danes pričakuje se velikanska demonstracija za vojsko.

Rim, 7. marca. V Marani, Machesati in Cosenci imeli so hud potres. Več hiš se je podrlo.

Umrli so:

4. marca. Janez Videmšek, krojačev sin, 10 mes., Reber št. 3, Bronchitis.

V bolnišnici:

3. marca. Franc Terlep, vrtnar, 55 let, srčna hiba. — Marija Remžgar, gostija, 68 let, Marasmus senilis.

4. marca. Marjana Košir, delavka, 17 let, Vitium cordis.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja	zrakomern v mm	toplomera po Celziju			
7. u. jut.	718-88	+ 2-8	sl. zp.	oblačno	0-00
6. 2. u. pop.	717-62	+ 6-6	sl. zp.	oblačno	
9. u. zveč.	718-16	+ 2-0	sl. zp.	oblačno	
7. u. jut.	726-48	+ 2-4	sl. zp.	oblačno	0-00
2. u. pop.	729-40	+ 4-2	sl. svz.	del. jasno	
9. u. zveč.	733-16	+ 0-2	sl. svz.	jasno	

V soboto oblačno, popoldne nekaj solnea, zvečer zopet oblačno. Srednja temperatura 3-3° C., za 1-3° C. nad normalom. V nedeljo čeli dan oblačno in nekaj vetra. Srednja temperatura 2-3° C., za 0-3° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

8. marca.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	85 gl. 90 kr
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	86 „ 15 „
4% avstr. zlata renta. davka prosta	114 „ 75 „
Papirna renta. davka prosta	101 „ 85 „
Akcije avstr.-ogerske banke	873 „ — „
Kreditne akcije	298 „ 20 „
London	125 „ 80 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	9 „ 99 „
Ces. cekini	5 „ 93 „
Nemške marke	61 „ 60 „

V „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani

(10)

se dobiva

Okrožnica

Njih Svetosti papeža Leona XIII.

krščanski uravnavi držav.

Obsega 32 strani v osmerki in velja 6 kr., kdor jih naroči več skupaj jih dobi še ceneje.

P.i. naročnikom premoga!

Kdor želi trajno prejemati najboljši Trboveljski blesteči premog (debele ali drobnejše vrste) v katerikoli partijah od 1—200 colnih centov na strogo rednej podlagi za originalno ceno pri najnižjih prejemnih troških, blagovoli nemudoma priposlati s pošto dopisnico svoj natančni naslov (adresu) „Občni agenciji za premog v Ljubljani, Hilšer-jeve ulice št. 3, I. nadstropje“. — Najprikladnejša (na novo ustanovljena) naročilnica. — Zdatno znižane cene. — Zanesljivo poštna vaga v svinečno-zapečatenih vrečah (žakljah). Podrobnejša izvestja in cenik premogu brezplačno. — Kakor hitro se oglasi primerno naročnikov, prične se z nadrobnim uročevanjem premoga.

Kolikor več naročnikov — toliko nižje cene.

Lekarna Trnkóczy-ja,

zraven rotovža v Ljubljani,

priporoča in razpošilja s poštnim povzetjem

Marijaceljske kapljice za želodec,

MARIA-ZELLER TROPFEN
NUR ECHT BEI
APOTHEKER TRNKOCZY
LAIBACH 1 STÜCK 20.

kterim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvrsten uspeh pri vseh boleznih v želodcu in so neprekosljivo sredstvo zoper: mankanje slasti pri jedi, slab želodec, urak, vetrove, koliko, zlatenlec, bljuvanje, glavoból, krč v želodcu, bljze srea, zabasanje, gliste, bolezni na vraneli, na jetrih in zoper zlato žilo. 1 Steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gl., 5 tucatov samo 8 gold.

Svarilo! Opozarjamo, da se tiste istiite Marijaceljske kapljice dobivajo samo v lekarni pri „Samorogu“ zraven rotovža na Mestnem trgu v Ljubljani pri U. pl. Trnkóczy-ju. Razpošiljava se le jeden tucat.

Cvet zoper trganje

po dr. Maliču,

je odločno najboljšo zdravilo zoper protin ter revmatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter žvicah, oteklino, otrpnele ude in kite itd., malo časa če se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvetu zoper trganje po dr. Maliču“ z zraven stoječim znamenjem 1 stekl. 50 kr.

Zahvala.

Gospodu Trnkóczyju, lekarju v Ljubljani.

Moja mati so na protinski bolezni na nogi silno trpeli in razna domača zdravila brezuspešno rabili. Ko je pa bolezen čedalje hujša prihajala in vže več dni niso mogli stopiti na nogo, spominim se na Vaš dr. Maličev protinski cvet za 50 kr. ter si ga nemudoma naročim. In res, imel je čudovit uspeh, da so se po kratki rabi tega zdravila oprostili mučnih bolečin. S popolnim prepričanjem priznavam toraj dr. Maličev protinski cvet kot izvrstno zdravilo in ga vsakemu bolniku v jednaki bolezni priporočam. Vaši blagorodnosti pa izrekam najpripravišo zahvalo, zvssem spoštovanjem vdani

Franc Jug,

(10) posestnik v Šmarji p. Celji.

Planinski želiščni sirop kranjski,

izboren zoper kašelj, hripavost, vrtogob, prsne in pljučne bolezni; 1 stekl. 56 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in siropi.

Pomuhljevo (Dorsch)

najboljše vrste, izborne zoper bramore, pljučnico, kožne izpustke in bezgavne oteklino. 1 stekl. 60 kr.

Salicilna ustna voda,

aromatična, vpliva oživljuje, zapreči pokončanje zob in odpravi slab duh iz ust. 1 steklenica 50 kr.

Kričistilne kroglice,

c. k. priv.,

ne smeje bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se vže tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanju človeškega telesa, glavobolu, otrpnjenih udih, skazenem želodcu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatljah à 21 kr.; jeden zavoj s 6 škatljami 1 gl. 5 kr. Razpošiljava se s pošto najmanj jeden zavoj.

Izvrstna homeopatična zdravila so pri nas zmirom frišne dobivajo.

Naročila z dežele izvrše se tako

v lekarni Trnkóczy-ja

zraven rotovža v Ljubljani.